

NEZÁVISLÝ DVOUMĚSÍČNÍK SPOLKU
K A M E N I C K O

PRO VÁS / S VÁMI / O VÁS

PROSINEC 2020

TOLERANCE A OHLEDUPLNOST – ZÁKLAD VYUŽÍVÁNÍ VEŘEJNÉHO PROSTORU

/

VÁNOCE KDYSI, BETLÉMY DNES

/

URBANISMUS V KAMENICI 90. LET – SPOJENÍ TRADICE A MODERNÍHO PŘÍSTUPU

/

STŘÍPKY – GASTRONOMIE KOLEM NÁS

Úvodník

Vážení čtenáři,

nelehký rok 2020 se už brzy překulí a na konci letopočtu se objeví jednička – nový začátek, příslib nové naděje. Před tím však oslavíme Vánoce, které možná letos budou trochu víc než jindy ve znamení poděkování, že jsme se po roce znovu sešli u štědrovečerního stolu. Také letos budeme bilancovat a hodnotit – každý sám v sobě, v rodině, v práci nebo v rámci jiných společenství či komunit.

My jako spolek Kamenicko jsme shrnuli výsledky své činnosti již v minulém čísle, a tak si teď můžeme dovolit nabídnout vám vánočně sváteční téma betlémů v trochu netradičním pojetí. Slibovaný adventní koncert 12. prosince v kamenickém kostele sv. Františka z Assisi se bohužel neuskuteční. Rozhodli jsme se tedy potěšit své čtenáře vzpomínáním na to, jaké bývaly Vánoce na Ládví hluboko v minulém století. Věříme, že „obrázky“ z oněch časů vnesou klid a rozjímání do duše každého z vás. Vždyť to je přece smysl adventu, období očekávání zázraku, které se o Vánocích opět naplní.

Do nového roku, který je začátkem nového desetiletí, bychom rádi vstupovali s nadějí, že kulturní dědictví a přírodní krásy Kamenicka zůstanou zachovány pro příští generace. Není to samozřejmost, je to něco, o co je nutno se přičinit. Je to nikdy nekončící úsilí, jež může být korunováno dílčími úspěchy pouze v případě, že se do něho zapojí ti, kteří mohou rozhodovat na různých pozicích i úrovních, ať jako členové obecního zastupitelstva, nebo jako členové vedení firem působících na území obce. Nezapomínejme, že mnohé může ovlivnit každý z nás.

Všem lidem dobré vůle přejeme pokojné Vánoce a věříme, že se ve zdraví sejdeme v novém roce. Děkujeme za podporu a přízeň všem, kteří s námi souzní.

*Za spolek Kamenicko
Michaela Valentová*

Betlémy – stále oblíbené symboly Vánoc

Slovo Vánoce v nás vyvolává myšlenku na ozdobený smrček a kapra. Avšak ještě dříve, než u nás zdomácněl vánoční stromeček, vystavovali si lidé doma jesličky s narozeným Ježíškem, Pannou Marií a svatým Josefem, tedy svou představu o tom, co se přihodilo oné noci v městě Betlémě. Tzv. betlémy byly vyráběny i podomácku z nejrůznějších materiálů. Jejich předností byla zejména dostupnost. V mnoha rodinách se figurky dědí z generace na generaci a stávají se „rodinným stříbrem“. Snad vás potěší příklad z našeho blízkého okolí, který potvrzuje, že tradice betlémů a umění jejich výroby stále přetrvává.

V předvánočním čase jsme oslovili paní MUDr. Zoru Randýskovou, praktickou lékařku, která dlouhá léta pracovala v Kamenici. Ti z nás, kteří k ní chodili coby pacienti, si ji pamatují jako laskavého člověka. Taková vlastnost lékaře je pro pacienty nad všechny recepty a léky.

Paní doktorko, jak jste se jako děvče z Moravy ocitla v Kamenici a jak dlouho jste zde vykonávala své povolání?

Jak jsem se ocitla z Brna v Kamenici? To je velice jednoduché. Byla jsem vedoucí na dětském táboře v Čakovicích. Hlavní vedoucí byl kamarád mého manžela, který byl z Čakovic. V roce 1972 jsem začala ordinovat ve Strojmetalů a následně přešla v roce

1976 na obvod do Olešovic. Po 40 letech jsem praxi ukončila. Byla to krásná práce, i když někdy hodně smutná.

Dnes jste již v penzi a ve volném čase vyrábíte betlémy z kukuřičného šustí. Kdo vás k tomuto řemeslu přivedl? Začalo to právě tvorbou betlémů?

Betlémy z jakéhokoliv materiálu se mi vždy moc líbily. Kdysi jsem na výstavě betlémů viděla i ten vyrobený ze šustí, tak jsem to také zkusila a vyšlo to. Začala jsem systémem pokus–omyl. Opatřila jsem si literaturu a potom už to šlo.

Co to přesně je kukuřičné šustí, v jaké kvalitě je potřebujete na tvorbu figurek mít? Upravujete je před použitím? Používáte k dotvoření postaviček i jiné materiály?

Šustí je obal kukuřičného klasu, který se musí pečlivě upravit. Vyprat v savu, vybělit na sluníčku a řádně usušit. Celá figurka je ze šustí, jen na doplňky (košíčky, vozík, sánky apod.) používám pedig, dýhu, balzu, dřevěné korálky a další věci. Prostě to, co je zrovna k té či oné figurce třeba. Například muzikanti potřebují nástroje, řemeslníci zase nářadí nebo výrobky, aby se poznalo, kdo to je. Figurky v betlémech se dělí na tzv. daráky (ti přinášejí Ježíškovi dary), řemeslníky a samozřejmě Svatou rodinu s nezbytnými andělíčky.

Výroba postaviček jistě klade nároky na zručnost. Jak dlouho trvá vyhotovení jedné figurky a čím se jejich náročnost liší? V jaké velikosti obvykle bývají?

Postupem času člověk získá cvik a také už ty figurky lépe vypadají. Nyní většinou dělám více figurek najednou tak, že nejdřív udělám pro všechny hlavičky, potom ručičky a pak kompletuji. Takže jedna figurka trvá asi dvě hodiny. Velikost je různá. Ty základní jsou asi 15–20 cm vysoké. Ale pokud tvořím maličké betlémy do skořápek vlašských ořechů, tak ty jsou asi 2,5 cm velké. Ježíšek samozřejmě ještě menší. Ve skořápce kokosového ořechu jsou o něco větší. Samozřejmě tyto malé jsou hodně náročné. Doslova si přitom uzluji prsty.

Kolik betlémů jste již vytvořila? Jistě vystavujete o Vánocích jesličky také doma. Jak velký je váš rodinný betlém? Je úplný, nebo k němu každý rok přibývají nové figurky? Přidáváte také figurky netradiční, inspirované nápady mladší generace ve vaší rodině?

Kolik betlémů jsem vytvořila? Určitě jsou jich desítky. Velkých betlémů jsem odhadem spočítala na patnáct. Malých, které obsahují jen Svatou rodinu, je mnoho. Od začátku adventu máme doma postavený betlém. Když jsem začínala s tvorbou, bylo v něm dvanáct figurek lidí a zvířátek. Za 10 let se rozrostl na čtyřicet devět figurek a jedenáct zvířátek. Každoročně figurky přibývají a určitě budou přibývat další. Jde jen o to je vymyslet.

Z netradičních figurek – začala jsem to já výrobou Diogena ze sudu. Následoval Rost'a (zeť) s tím, že mě poprosil o hráče golfu. A aby to Šárce nebylo líto,

dostala golfistku. Myslela jsem si, že to je vrchol, ale nebyl. Vnučka Barunka mě poprosila o kytaristu ze skupiny Guns N' Roses. A to byl opravdu skoro horor. Tyto figurky ale do betléma nepatří. Jsou vystaveny zvlášť. Mým velkým kritikem a rádcem v technických záležitostech je syn Honza.

Zajímají se vaše vnoučata o to, co babička tvoří ve volných chvílích? Má některé z nich touhu naučit se tomuto řemeslu?

Vzhledem k tomu, že je to práce velmi časově náročná, pokračovatele nemám. Ale nápady mé rodiny jsou prostě úžasné.

Měla jste možnost svůj betlém někdy vystavit?

Vystaveny jsem měla dva. Betlém ve skořápce kokosového ořechu na hradě zde v Týnci. A ten druhý, velký, v Betlémské kapli v Praze, kde byla výstava betlémů z různých materiálů – mimochodem něco nádherného. Šárka s Rost'ou a Barunkou tam dali bez mého vědomí velký betlém (údajně vyrobený jako dárek k Vánocům pro kamarády). Na výstavu mě vzali s sebou. Kochala jsem se tou nádherou, až jsme došli k betlému ze šustí. Divila jsem se, že mi někdo okopíroval bubeníka. Až poté, když se ti moji začali smát, jsem si všimla cedulky s mým jménem.

Co pro vás znamenají Vánoce?

Vánoce a celý adventní čas si vychutnávám a mám toto období velmi ráda. Zejména ten klid a pohodu. Voní to jedličkou, vanilkou a cukrovím.

Paní doktorko, děkuji vám za to, že jste si našla čas odpovědět na mé otázky. Přeji vám, aby vaše šikovné ruce a prsty mohly vytvářet ještě mnoho figurek, které o vánočním čase potěší vaše blízké. Vám osobně přeji dlouhá léta prožitá ve zdraví a duševní svěžesti v kruhu rodiny, krásný advent a bílé Vánoce.

Marie Hajdušková

Vánoce na Ládví v minulém století

Jak se slavily Vánoce v polovině minulého století? Co bylo jiné oproti dnešku? Dodržovaly se staré lidové zvyky, které dnes známe spíše z četby? Čím se zdobil stromeček? A co štedrovečerní půst? O své vzpomínky se s Majkou Hajduškovou podělili pan Krákora s manželkou a další senioři z Ládví.

Na Vánoce byl vždycky smrček. Rodiče ho uřízli v lese a my děti jsme si ho na Štědrý den ozdobily podle svého. Tehdy jsme nesměli o Štědrém dnu nic jíst, abychom viděli zlaté prasátko. Dnes jíme bezmasé jídlo – povětšinou kubu. Peklo se cukroví a vánočka, nic jiného. Maminka vyráběla domácí čokoládu, lila ji do formiček, my děti jsme ji balily do barevných pozlátek a pomocí barevné nitě věšely na stromeček. Až později se objevily kolekce. Na Štědrý večer jsme večereli tradičně kapra se salátem.

Prarodiče byli záhumenkáři. Chovali krávu, kozu, králíky, slepice, kachny, husy, kočku. Zvířata dostávala krmení ráno jako první a o Vánocích vždy něco na přilepšenou. Pak teprve snídal hospodář.

Nebylo tolik peněz, děti dostávaly maximálně dva dárky, obvykle ležela pod stromečkem knížka, většinou pohádková. Hraček jsme měli méně, než mají děti dnes. Panenka z kaučuku – to byla velká radost. Mojí nejlepší hračkou byla malá dřevěná koloběžka a malinkými kolečky. Tak od dvanácti let dostávala děvčata k Vánocům výbavu – cíchy, peřiny, nádobí, ručníky apod.

Na půlnoční jsme jako děti nechodily, kostel v Kamenici nefungoval zhruba do r. 1950. Jednou jsem byla v Kostelci, to už jsem byla vdaná. Malé děti si na Štědrý večer hrály s hračkou, kterou jim přinesl Ježíšek. Místo televize nás zabavily stolní hry – karty, kanasta, žolíky, domino, Člověče, nezlob se.

Dodržovali jsme zvyky jako házení pantoflem, lití olova a plovoucí svíčky. Kolik bylo lidí, tolik bylo svíček. Pokud plamínek někomu zhasl, bylo to špatné znamení. Také jsme na začátku prosince řezali do vázy třešňové větvičky – barborku. Na Štědrý den jsme s děvčaty chodily třást bezem. Každá dívka chtěla vědět, odkud bude její budoucí ženich. Šly jsme za humna k bezovému keři, třásly jsme jeho větvemi a při tom odříkávaly:

*Třesu, třesu bez, ozvi se mi pes,
kde můj milý večerí dnes.*

Třásla jsem také – a vyplnilo se.

Nad Mokřany vychází hvězda Večernice. Vzpomínám si každý rok, jak maminka vždy říkávala: „Až tu hvězdičku budeš vidět z tohoto našeho okna, přijde Ježíšek.“ Ta hvězda putuje celý podzim po nebi od Mokřan nad Ládví. Každý den je kousek blíž a na Vánoce už je vidět z okna naší dnešní kuchyně.

Den před Štědrým dnem se muselo všechno uklidit. Pro stromek se chodilo do lesa do Vavřetic, za těmi lomy. Býval vysoký až do stropu. Táhl jsem ho domů, jednou jsem u toho málem umřel. Některé naše ozdoby na stromeček jsou už stoleté – háčkované nebo skleněné, takové, co jsou dnes zase moderní – motýlci, pavouci nebo třeba kobylička ze skleněných perel. Víte, co to dá práce, všechno to na stromek pověsit? Jesličky máme asi 30 let.

Ráno na Boží hod hodila maminka hrst máku slepicím, aby celý rok dobře nesly, studánce se dávala ráno výslužka – jablíčko, ořech nebo kousek vánočky, holubům hrách.

Nejdříve se dávalo havěti, psovi a kočce od večere. Nepostili jsme se na Štědrý den nikdy – pekli jsme vždycky kubu. Dodnes ho děláme na Vánoce tři pekáčky ze 3 kg krupek, hub, sádla, cibule a koření. K tomu domácí nakládané zelí. Toto držíme stále, na kubu se sjíždí celá rodina.

Na Štědrý večer se vařila vždy „muzika“ – kompot ze sušeného ovoce. Babička připravovala černou omáčku a králíka, také sulc a klasický vánoční bramborový salát s jablíčkem, aby byl trošku nasládlý. Pekla se vánočka, cukroví, vařila se čokoláda. Pod námi byl řezník, chodilo se k němu pro maso a o Vánocích pro kapry, kteří plavali ve velkých neckách. Do r. 1954 bylo maso i kapr na lístky, na příděl, pak už bez omezení. Na Štědrý den maminka v podvečer už vyháněla hosty z hospody. (Pozn. red.: Dům Krákorů je bývalý zájezdní hostinec starý 200 let.)

Na koledu jsme o Vánocích nechodili, ale koledy jsme hojně zpívali doma a přednášeli třeba: Hoj ty Štědrý večere, ty tajemný svátku... Na Štědrý den jsme si také povídali, poslouchali vyprávění, jak to bylo dříve.

A dárky? Když mi bylo asi pět let, měli v obchodě u Šámalů na Ládví dřevěný domeček a já brečel, že ho chci. Maminka mě táhla za ruku domů, nechápal jsem, že je drahý. Tatínek tenkrát nařezal pár prkýnek a domečky mi k Vánocům vyrobil. Byl jsem šťastný a mám je dodnes, stejně tak vlka – dnes se tomu říká káča. Tatínek umřel, když mi bylo deset. Pod stromečkem jsem míval ponožky, košile, to, co bylo potřeba. Děvčata dostávala výbavu – cíchy, nádobí, ručníky. Po rozdání dárků se uklidilo a šlo se spát. Za celý den bylo tolik práce a zážitků, že jsme byli hodně unavení.

Na druhý den jsme šli pěšky do Popovic do kostela a na hřbitov, nebo jsme na sv. Štěpána chodili do Kamenice na mši svatou, kterou sloužil pan farář Blaise. (Pozn. red.: Dle dostupných informací působil P. Rudolf Blaise v letech 1941–1962 ve farním kostele v Kostelci u Křížků, kázal tedy i ve filiálním kostele v Kamenici.) Do kostela na dopolední mši chodila z Ládví spousta lidí pěšky. Pan farář znal všechny jménem.

*Se seniory z Ládví si povídala
Marie Hajdušková*

Kamenice bez průmyslového hluku?

Rádi uveřejňujeme pokračování příběhu o hluku ze Strojmetalů. Zároveň s tím i postřeh z centra Kamenice, který naznačuje, že zdrojů nočního hluku je v obci víc. Příspěvky jsou uvedeny v pořadí, které odráží vývoj situace, tedy od léta do listopadu. Není tajemstvím, že šíření zvuku závisí na mnoha okolnostech, akustika je ne nadarmo samostatný vědní obor. V chladnějších obdobích navíc nespíme celou noc při otevřeném okně. Snad noci příštího léta potvrdí, že se zdroje hluku skutečně podařilo najít a odstranit.

Non-stop Kamenice

Je letní sobotní podvečer a vedro začíná lehce opadat, těšíme se na noční ochlazení. Dříve, než si dohrají děti a psi, ještě než se rozpustí lidské hloučky, už je možné jasně rozeznat hučení nedalekého výrobního závodu. Začíná se šerit, rozsvěcejí se pouliční lampy, ale noc v Kamenici nenastává, zatažené žaluzie vytvářejí uvnitř jen iluzi šera. Z kulturního domu se přidává dunění, později v noci jede již jen ten největší držák, průmyslový hukot. Někdy po šedivé půlnoci se kdesi opodál rozezná reprodukováná hudba doprovázená povzbuzenými hlasy, vydrží jim to necelou hodinu. Okolo páté ranní parkuje na konečné za kulturním domem autobus a nechává běžet motor. Svítání nahradí světlo lamp a denní zvuky začínají pomalu přehlušovat hukot průmyslové výroby.

Petr Nový

Poděkování

Také jste si všimli, že hluk vycházející z areálu Strojmetalů v podstatě zmizel? Tím bych chtěl poděkovat panu Záhorcovi, který fabriku vede. Od okamžiku, kdy jsem s ním na jednání zastupitelstva obce Kamenice o problému poprvé mluvil, uplynuly necelé dva měsíce a je hotovo. Zajel na místa, která byla hlukem postižena nejvíce. Průběžně se informoval, jak je situace s hlukem vnímána a co je potřeba zlepšit. Kvalita života v obci se teď posunula o několik řádů výš, ale vlastně se vracíme ke stavu, který je normální. To, co tady bylo dřív, normální nebylo. Ale i za návrat k normálu se sluší poděkovat, protože několik let byly stížnosti na hluk z fabriky jen k smíchu. Snad nám tento stav bez hluku vydrží.

Alois Kačerovský

Chceme se dál zlepšovat

Děkuji panu Kačerovskému za jeho slova a chci všechny občany Kamenice a okolí ujistit, že stav ohledně hluku z našeho závodu nejen vydrží, ale budeme v této oblasti dále pracovat na zlepšení. To samé platí obecně o vztazích mezi námi, obcí a jejími občany. Náš přístup definuje novou éru Strojmetalů a její nedílnou součástí je právě náš přístup k okolí a komunitě. Chceme více naslouchat, otevřeně komunikovat a společně pracovat na tom, aby naše vzájemné vztahy vedly ke zlepšení života v obci i rozvoji závodu v oblasti ochrany životního prostředí a zvyšování přidané hodnoty naší výroby.

Miroslav Záhorec

S architektem Zbyškem Stýblem o proměně centrální Kamenice

Pokračujeme v rozhovoru o urbanistickém rozvoji Kamenice po roce 1989. Kameničtí starousedlíci pamatují, že tam, kde dnes stojí kulturní dům, komplex rodinných domů a Billa, kdysi bývaly louky. Právě na těchto pozemcích se v Kamenici před 2. světovou válkou začal hrát golf (Ringhoffer Golf Club Volešovice, zal. 1931).

Pane architekto, roku 1991 obec vypsalala konkurs na zpracovatele studie plochy v centrální Kamenici s výměrou cca 7 ha. V té době tam již stál kulturní dům a rozestavěný skelet zdravotního střediska, na jehož dostavbu nebyly peníze a jehož účelnost se stala spornou. Vítězem konkursu se stal Atelier GAMA s.r.o., v němž působíte. Jeho záměrem, na rozdíl od původního plánu umístit na této ploše bytové domy, byla výstavba zhruba 50 rodinných domů v první etapě a poté výstavba objektu supermarketu a služeb. Součástí byla i finanční účast ateliéru na vybudování VTL a STL plynovodu, posílení elektrické sítě, vodních zdrojů, kapacity telefonních linek atd.

Atelier GAMA s.r.o. zakoupil pozemky od obce a realizoval od roku 1993 své záměry v několika etapách. Rodinné domy byly postupně kolaudovány do jara 2001. Jde o jeden z prvních ucelených urbanistických záměrů po roce 1989 v přípražské aglomeraci. Co bylo inspirací?

Již před rokem 1989 byly v tuzemských časopisech o architektuře uveřejňovány informace o architektonických počinech. Byly zde dostupné také některé architektonické časopisy ze Západu, které nám dávaly povšechné informace

spíše o té kvalitnější produkci. Architekt Prager byl ostatně autorem domů pro výtvarníky v Praze – Braníku a já jsem s ním spolupracoval na studii domů pro Transgas ve Veselí nad Lužnicí. Tak jsme oba získali dost zkušeností. V Kamenici byla zásadní potřeba zachovat aleje s odstupem na rozsah koruny. To vedlo k vnitřní křivkově vedené komunikaci, podporující dynamiku kompozice sestavy domů.

Jaký stavební materiál byl použit při výstavbě většiny rodinných domů?

Zpočátku jsme používali vrstvené cihelné zdivo s tepelnou izolací a cihelnou obezdívkou, později cihelné tepelné izolační tvárnice. Střecha je z betonových tašek. Volba materiálů byla dána dobou. Individuálním prvkem byly designové parapetní desky tvořící se skříňkou rolet horní a dolní orámování okenního otvoru ukotvující ho ve fasádě. Dalším častým prvkem byly plastové zimní zahrady.

Tvar rodinných domů, sklony střech a jednotný vizuální charakter včetně barvy fasád a zakomponování zeleně – to jsou prvky, které utvářejí tuto celistvou sídelní část. Co Vás inspirovalo k jejich výběru?

Rodinné domy nejsou zcela totožné. Věděli jsme, že budeme muset vyjít vstříc přání klientů, kteří si výstavbou rodinných domů realizují své představy o životě. Zásadním rozhodnutím bylo použití taškových střech o sklonu cca 2:1. Taková střecha zdůrazněná širokým pobitím umožňuje poměrně širokou škálu úprav oken

a fasád bez ovlivnění celkového výtvarného vyznění. Tato úvaha se prokázala jako správná a účinná. Sklon střechy evokoval tehdy u některých kolegů architektů C. a K. erární budovy; ano, navazuje tak na ringhofferoenskou tradici v Kamenici a zařazuje naši výstavbu do kulturně historických souvislostí obce. Fasády jsou jednotně bílé, v době výstavby to bylo pro klienty synonymum novostavby, proto pokus arch. Pragera o komponovanou barevnost nebyl úspěšný.

Avšak pokud šlo o zahrady, přijali klienti rádi naši nabídku založení zahrad včetně návrhů zahrad. Těch se ujala paní Ing. Buriánková a vytvořila individuální zahradu pro každého klienta. Zahrady ukázněně rostou a stárnou bez potřeby dramatických zásahů. Některé jsou doposud lemovány ploty z bílých tyčí s nenápadným vloženým pletivem tak, aby tvořily sjednocující a vyznačující prvek veřejného prostoru. To však vedlo k neodborné kritice, že v zóně nebude vzrostlá zeleň a že jde o „paneláky na ležato“. Ploty byly doplněny speciálně navrženými stanovišti odpadních nádob a přípojovacích míst inženýrských sítí. Pro tyto „kapličky“ byly navrženy individuální železobetonové prvky zastřešení. Jejich design sjednocuje výraz vstupních otevřených polosoukromých prostorů rodinných domů před vraty garáží. Tyto prostory otevřené z ulice na hloubku vozidla poskytují výhled z veřejného prostoru do kompozice zahrady nad výškou očí, aniž by to obtěžovalo obyvatele domů.

Můžete popsat jednotlivé etapy přípravy tohoto záměru a následné realizace výstavby?

Výstavba centrální zóny byla rozdělena do dvou etap, které byly projektovány komplexně. První etapa jižně od březové aleje stavěná od roku 1993 s 24 domy, druhá etapa severně od březové aleje stavěná od roku 1994 s 23 domy. Komunikace a inženýrské sítě byly budovány v rámci 1. etapy s časovou koordinací hrubých staveb 2. etapy, tak aby nebyly ničeny těžkými dopravními prostředky.

V této době byly uskutečněny i podmiňovací investice, tedy zajištění zdrojů vody ze studní (bylo to před napojením Kamenice na zásobovací řad ze Želivky) a dokončení stavby plynovodu do Kamenice s příspěvkem od Atelieru GAMA. Dále i připojení na elektrickou síť s trafostanicemi.

Následovala třetí etapa Na Větrově od roku 1995 s 16 domy, na pozemku, kde byla deponie zeminy pro první dvě etapy. Tato etapa místně nesouvisející měla vlastní komunikační a inženýrské sítě.

Celkem jde o na tu dobu rozsáhlou výstavbu s 63 domy.

V té době byl takto rozsáhlý projekt včetně dopravní a technické infrastruktury ojedinělý. Jak se postupovalo při realizaci veřejné infrastruktury? Které z jejích součástí byly poté předány zpět obci pro následnou správu a údržbu?

Infrastrukturu včetně souvisejících investic jsme v plné výši financovali z ceny pozemků při prodeji klientům. Komunikace a sítě včetně pásů odstupu od komunikací s alejemi jsme převedli na obec. Převod byl bezúplatný.

Jak byly vybudované rodinné domy nabízeny a odprodávány zájemcům?

Domy byly stavěny individuálně na zakázku, nebyly produkovány jako zboží na sklad. Na to nebyl v té době dostatečně velký trh. To nám umožnilo se blíže seznámit s mnoha zajímavými lidmi. Klienti přišli se svou představou, někdy i katalogového domu. Tuto představu jsme společně s autorem konceptu, architektem Pragerem, dalšími spolupracujícími architekty a poté s klienty upřesňovali a rozpracovávali, práce byla vždy individuální. Cílem bylo sjednotit výraz celku. Dobrým argumentem v diskusi bylo to, že pokud se klienti trochu přizpůsobí naší koncepci, budou mít jistotu, co vznikne na sousedních pozemcích. Tak se podařilo zajistit jednotu v různosti a nedošlo k „výtvarnému guláš“, který provází pozdější výstavbu takových skupin.

Byl tento projekt také dilem kompromisu? Ustoupili jste v něčem od původního záměru?

V zásadě tím, že jsme si byli vědomi potřeby kompromisu s klienty a dobře jsme se na něj připravili v rámci zásad konceptu, tak nebylo třeba zásadně ustoupit, kromě zmíněné barevnosti, kterou jsme chtěli komponovat v určitém souzvuku. Klienti ale chtěli bílou, jen ti nejvstřícnější by připustili ten nejsvětější odstín.

Jak dnes hodnotíte realizaci tohoto velice pokrokového záměru? Změnil byste s odstupem zhruba 30 let něco na tomto projektu?

Tento projekt je již historií, i když podstatnou součástí života, kterou nelze měnit. Byla to zcela jedinečná situace, která se neopakuje. Když se tam procházím, jsem spokojen a rád i proto, že se nám podařilo zachovat stromy v alejích.

Děkuji za rozhovor.

Ing. Alena Dziadkiewiczová

Veřejná prostranství a cesty pro všechny

Debata o koních v krajině, koňských a jiných stezkách na Kamenicku postupně přechází do obecnějších úvah o tom, jak to co nejlépe udělat, abychom si vzájemně nepřekáželi, neomezovali se, ani si nepůsobili újmy. Sílicí volání po toleranci je pochopitelné. Veřejná prostranství i cesty slouží všem. Mějme to vždy na paměti, ať jsme v sedle kola, koně, motorky, nebo třeba čtyřkolky. Po nás se po nich totiž budou pohybovat i jiní.

Kůň do krajiny patří

Ráda bych navázala na článek paní Benešové z prvního čísla našeho nového časopisu a podívala se na tuto problematiku z pohledu jezdkyň a majitelky koně. Koníci byli od dětství mou velikou láskou a jsem šťastná, že jsem se mohla na „středně pokročilá kolena“, po dlouhé přestávce, vrátit do sedla. Ne nadarmo se říká, že nejkrásnější pohled na svět je z koňského hřbetu. Možná to bude také jeden z důvodů, proč se mezi jezdcem a koněm, pokud si spolu porozumí, vyvine pouto důvěry a ze strany jezdce také vděku. To pouto často přetrvává i poté, co koníček zestárne a nemůže už svého jezdce nosit. Náš kůň Red je ustájen v Křížkovém Újezdci. Máme štěstí, neboť celé dny tráví se stádem na rozlehlých pastvinách. Ke stádu patří

i opravdoví veteráni, koně, kterým se blíží třicítka, nebo koně chronicky nemocní. Jejich majitelky se o ně starají s neskutečnou a pro vnějšího pozorovatele nepochopitelnou obětavostí. Nelitují peněz za téměř nepřetržitou lékařskou péči a nadstandardní krmení. Nelitují ani času a přijíždějí se každý den přesvědčit, že je o jejich koníčka dobře postaráno.

Proč o tom píšu? Protože si myslím, že není možné srovnávat nesrovnatelné, koně se čtyřkolkou či motocyklem. Je mi jasné, že většina lidí nejsou jezdci a koník rozdupávající cesty jim může připadat jako parazit. Stejně tak čtyřkolka vyrábějící hluk a vířící prach. Nicméně, užitečné je i to, co je krásné. Věřím, že většina z vás mi dá za pravdu, že není krásnější a elegantnější zvíře nežli kůň. Pohled na pasoucí se stádo, na cválajícího koně s jezdce potěší každé oko. Kůň patří k člověku po staletí jako jeho pomocník, služebník i společník. Je dobře, že dnes, kdy již nemá roli užitkového zvířete, se s ním stále můžeme díky jezdeckému sportu v krajině setkávat.

Budme k sobě, prosím, tolerantní a snažme se najít řešení.

Ivana Tatková

Svoboda na cestách?

Kamenice je krásné místo, kde se protínají trasy uživatelů veřejných prostranství, pozemních komunikací i okolí obce. S příchodem koronaviru a vládních opatření se počet těchto uživatelů zvýšil. Míjejí se zde rodiny s dětmi, jezdci na koních, kolech i koloběžkách či pejskaři. Každá z výše uvedených skupin na těchto místech sleduje jiné zájmy a cíle, avšak leitmotiv většiny je stejný: odpočinek a pohyb na čerstvém vzduchu. Rozmanitost uživatelů a jejich zájmů může vést ke konfliktům. Proto je dobré vědět, jak se máme na těchto místech chovat.

Tam, kde nestačí slušnost a tolerance, přicházejí ke slovu zákony a vyhlášky, například zákon č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích. Vyplývá z něho, že účastníkem provozu není pouze řidič motorového vozidla, ale všichni, kteří se na pozemních komunikacích pohybují, cyklisty či jezdce na koních nevyjímaje. Pro každý druh účastníka provozu definuje zákon práva a povinnosti, včetně toho, kde a za jakých podmínek se smí pohybovat. Málokdo ví, že jezdci na koních jsou považováni za řidiče. Zákon také stanovuje, že jak cyklisté, tak jezdci na koních musí být za snížené viditelnosti osvětleni, mohou jezdit pouze při pravém okraji vozovky, ve skupinách smí jezdit

pouze za sebou. Ještě méně je známo, že existují věkové hranice pro samostatný pohyb cyklistů i jezdců na koních po pozemní komunikaci, či že jízdám kolem se z hlediska provozu na pozemních komunikacích rozumí i koloběžka.

Chování uživatelů veřejných prostranství upravují také obecně závazné vyhlášky obce. V případě Kamenice zejména vyhláška č. 2/2006 „o veřejném pořádku, opatření k jeho zabezpečení a o čistotě v obci Kamenice“, která se pravděpodobně bude v blízké době upravovat a zřejmě se bude zabývat také pohybem koní po obci. Další zákonů, které by uživatele výše zmíněných míst měli znát a řídit se jimi, je poměrně dost (např. zákon o myslivosti, o životním prostředí, na ochranu zvířat proti týrání atd.), v závislosti na způsobu užívání veřejných prostranství.

Je evidentní, že legislativní ošetření pohybu po obci a jejím okolí je velice složité. Věřím ale, že ve většině případů stačí slušnost, ohleduplnost a hlavně zdravý rozum. Při pohybu po obci a jejím okolí bychom neměli ohrožovat či omezovat další uživatele těchto prostranství či působit škody jejich vlastníkům.

Problematika poškozování cizího majetku je zajímavá, ale spousta uživatelů veřejného prostranství či pozemních cest (včetně „polňaček“) ji opomíjí. Co znamená poškozovat cizí pozemek? Zkuste si představit, že by se po vaší zahradě mohl pohybovat kdokoli. Odpovězte si na otázku, co byste nechtěli, aby tato osoba na vašem pozemku dělala. Majitelé luk, polí a pastvin se právem rozčilují, že jim po pozemcích jezdí cyklisté, koňáci, sem tam i jezdci na motorkách, čtyřkolkách nebo v autech, chodí po nich i turisté a pejskaři, často přímo středem pozemku. Na území obce je mnoho míst, kde si lidé zkracují cestu přes louku či pole v osobním vlastnictví. Je zřejmé, že jeden člověk, kůň nebo cyklista by čas od času asi nevadil. Teď v době pandemie to však v Kamenici místy vypadá jako na Václaváku uprostřed turistické sezony. Snažme se raději využívat cest v krajině, případně okrajů pozemků.

Na druhou stranu by majitelé pozemků měli ctít pravidla pro zemědělsky obhospodařovanou krajinu. V souladu s nimi má každý právo na volný průchod přes pozemky ve vlastnictví či nájmu státu, obce nebo jiné právnické osoby, pokud tím nezpůsobí škodu na majetku či zdraví (neplatí pro pozemky vyloučené z práva volného průchodu).

Oba pohledy na problém jsou spojené nádoby. Buďme tedy ohleduplní a tolerantní jeden k druhému, abychom si všichni mohli užívat svobody pohybu po Kamenici a jejím okolí.

Martin Otáhal

Vánoční catering ze Zámku Střín

Zajištění vánočního cateringu
s vyzvednutím ve dnech
23. 12. 2020 9:00 - 20:00
a **24. 12. 2020 9:00 - 15:00**

Objednávka možná od **1. 12. 2020**
www.stirin.cz/gastronomie/specialni-nabidka/

Při uplatnění Promo kódu
"ZSVI5" sleva 15%

Střípky

Tuto rubriku jsme v adventním čase zaměřili gastronomicky. Jelikož Štědrý den a vánoční svátky jsou spojeny s tradičními pokrmy, nabízíme také malou mozaiku možností koupě ryb, vánočního cukroví a dalších dobrot na sváteční stůl.

Vánoční prodej ryb na sádkách v Olešovicích

Společnost Líšno, a.s. nabízí, jako každoročně, prodej vánočních kaprů na sádkách v Olešovicích ve dnech 21.–22. 12. 2020 od 08:00 do 16:30 a 23. 12. 2020 od 08:00 do 15:30 hod. Na sádkách bude možné zakoupit jak tradičního vánočního kapra, tak i amura, štika a sumce. Na vaši návštěvu se těší Líšno, a.s.

Kavárna Posezení u Andělky ve Velkých Popovicích

V době kovidové podává milá obsluha kávu i zákusky z okénka od 13:00 do 18:00 hod. Kremeše jsou už vyhlášené! Ačkoliv vánoční cukroví zde nenabízejí, můžete si i teď objednat na sváteční stůl dort. Volejte na tel. 734 446 450.

Restaurace Na Rynku v Kamenici

Nabízí příspěvek k vánoční pohodě v podobě hotových štědrovečerních lahůdek – rybí polévky, bramborového salátu, kapra, vepřového řízku, smaženého či jen obaleného. Vinná klobása k mání usmažená. Objednávky do 18. 12. 2020 na tel. 317 721 125, výdej 23.–24. 12. 2020 do 12:00 hod.

Restaurace Pod Ledem ve Velkých Popovicích

Během celého prosince nabízí z okénka skvělý tankový Plzeňský ležák, svažené víno na zahřátí při zimní procházce a kvalitní českou kuchyni, steaky a další speciality. Vše rádi zabalí s sebou domů. Otevřeno denně od 10:30–22:00 hod., kromě 24. a 25. 12. 2020. Silvestr 31. 12. 2020 10:30–17:00 hod.

Lahůdky U Vlkové

08:00 - 18:00

Kubík
vinařství

Benešovská 174, Ládví
tel.: 773 781 010

Zámek Štířín Restaurace Atis

Zámek Štířín nově představuje gastronomii
šéfkuchaře Filipa Čelouda.

Máme otevřeno pro výdej jídel s sebou
a drive-in každý den 11:00 - 20:00.

29. 11. - 22. 12. Adventní nabídka

23. - 24. 12. Vánoční catering

25. - 26. 12. Sváteční menu

30. - 31. 12. Silvestr s sebou

1. 1. Novoroční oběd

2. 1. - 31. 1. Každý den jinak

Objednávejte na tel.: 255 736 557

restaurace@stirin.cz

<https://www.stirin.cz/gastronomie/specialni-nabidka/>

Zámek Štířín

Restauraci Atis vede od listopadu mladý a úspěšný šéfkuchař Filip Čeloud. Změna je patrná na první pohled a ochutnání, dokonce i v krabičkových jídlech ve všední dny. Svatomartinské menu bylo excelentní, tak ať jsou stejně chutná jídla chystaná na období adventu a Vánoc. Držíme palce!

Prodejna lahůdek U Vlkové na Ládví

Sázejí zde na zdravou výživu a vlastní výrobu (zákusky, chlebičky, saláty) ze surovin od firmy NATU. Koupíte u nich také chleby, které sami pečou, vejce z farmy z volného chovu z našeho regionu nebo hovězí stařené maso z Argentiny a Holandska. České hovězí budou stařit sami. Uspokojí i vaše hříšné zimní chutě – škvarkovka a tlačěnka vlastní výroby jsou bez konkurence. Stáčeji olivový olej i vína od vinaře Kubíka z Velkých Bílovic.

Součást ringhofferovského dědictví v obci – technické stavby

Jak se z Kamenice vytrácí genius loci? Tyto stavby nebyly nikdy památkově chráněny stejně jako trafostanice a konírna u kamenického zámku, které byly nedávno zbořeny. Struhařovská pila i budova bývalého mlýna (později pekárny) v 90. letech přešly do soukromého vlastnictví. Zub času dál nemilosrdně hlodá. Zatímco obě budovy již dávno neslouží svému účelu, olešovické sádky dodnes využívá společnost Líšno, a.s. Právě tam se každý rok přechovávají vánoční kapři.

Pila ve Struhařově. Uvnitř bývaly dvě rámové pily (katry) na vodní pohon, od r. 1913 na elektrický pohon. Vodní kolo bylo demontováno v r. 1926.

Bývalý mlýn, později pekárna u Mlýnského rybníka.

Sádky v Olešovicích. V levé části snímku pohled na propadlou střechu bývalé pekárny.

Děkujeme všem, kteří podpořili vznik tohoto čísla. Pokud se Vám náš časopis líbí, můžete nám přispět na vydání dalších čísel. Číslo účtu pro případné dary 2801133793/2010. Na žádost obratem vystavíme darovací smlouvu.